

Філіппова Н.М.

(Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова,
м. Миколаїв)

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ: ПРОБЛЕМИ І РІШЕННЯ

Як відомо "Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання" виділяють медіативні види мовленнєвої діяльності в обох способах – рецептивному та продуктивному; вони підкреслюють їх важливу і особливу роль у всьому процесі навчання спілкування. Тому доречним видається позиція тих фахівців, які намагаються навіть у практичні курси ввести основи теорії перекладу, щоб показати специфіку цього типу мовленнєвої діяльності. Окремі проблеми виникають при створенні робочих навчальних програм з теорії та практики науково-технічного перекладу (спеціальність "Прикладна лінгвістика"), оскільки досить непросто зберігти раціональний і ефективний баланс необхідної оптимальної теоретичної інформації і необхідного оптимального практичного матеріалу, чого ми і намагаємося досягти на протязі всього курсу (4-10 семестри).

Ці проблеми можна розділити на три групи: зміст теоретичного курсу, зміст практичного курсу і підтримуючий ці курси текстовий матеріал для аналізу.

Для цієї спеціальності переклад – це надзвичайно важливий, хоча і не основний курс, який дозволяє показати:

- a) переклад як складну інтелектуальну (когнітивну) діяльність, у процесі виконання якої встановлюється закономірності тотожності у різних мовах, виділяється необхідність трансформацій для збереження адекватності, аналізується об'єктивні причини прийняття перекладацьких речень і розробляється їх типологія;
- b) переклад як акт міжмовної комунікації, який забезпечує нормальне функціонування суспільства;
- c) переклад як технологію використання лінгвістичних і мовних знань для виконання конкретної прикладної задачі.

Теоретичний курс розділений на такі блоки: переклад як прикладна проблема; переклад як когнітивна проблема; тексти у сфері науково-технічного перекладу; об'єкт і предмет перекладознавства; моделі, одиниці, види перекладу; історія перекладознавства; особливості англо-мовного науково-технічного стилю; граматичні трансформації при перекладі; лексичні трансформації; стилістично-прагматична адаптація тексту при перекладі; термін і термінологічне планування; особливості усного науково-технічного перекладу; сучасний стан машиного перекладу.

Практичні заняття "вписані" у теоретичний курс і підтримують його великим об'ємом спеціально підбраного текстового матеріалу.

Особлива увага приділяється різноманітним видам роботи: когнітивноорієнтованому аналізу текстів, побудові фреймів або денотатних схем, статистичному аналізу лексичних і граматичних одиниць, якісно-

му аналізу лексичних і граматичних одиниць у різних типах і видах науково-технічних текстів, аналізу дефініцій, укладанню словників термінів і глосаріїв, проведенню перекладацьких конкурсів, круглих столів тощо.

Окрему групу проблем становить навчання підготовки для організації та оптимізації ресурсів для передачі необхідної інформації у процесі перекладу (активізація фонових знань, підбір еквівалентних опор), а також техніки виконання різноманітних перекладацьких завдань.